

Union des Villes
et Communes
de Wallonie asbl

Aan de heer Vincent VAN PETEGHEM
Vice-eersteminister
Minister van Financiën
Wetstraat 12
1000 BRUSSEL

Uw ref.:

Onze ref.: mda/od/wd/mib/cf/ks/ama/jfl/elm

Bijlage(n):

Namen, 27 april 2023

Mijnheer de vice-eersteminister,

Betreft: fiscale hervormingsplannen

In haar beleidsverklaring heeft de federale regering voor deze legislatuur een fiscale hervorming aangekondigd.

Begin maart hebben de drie verenigingen van steden en gemeenten met veel belangstelling kennisgenomen van de krachtlijnen van de geplande fiscale hervorming. Wij staan volledig achter de ambitie van de federale regering om de belasting op arbeid te verlagen. Temeer we momenteel in een bijzonder moeilijke sociaal-economische periode leven en de koopkracht van de gezinnen aangetast wordt.

Zoals u ongetwijfeld weet, is de personenbelasting geen uitsluitend federale belasting. In de eerste plaats omdat ze in 2014 na de zesde staatshervorming gedeeltelijk werd geregionaliseerd, maar ook - en vooral - omdat alle gemeenten in ons land een aanzienlijk deel van hun inkomsten halen uit de aanvullende gemeentelijke belasting op de personenbelasting.

De gemeenten halen jaarlijks ongeveer 3,5 miljard euro uit de aanvullende gemeentebelasting (2.100 miljoen euro in 2021 voor de Vlaamse gemeenten, 1.005 miljoen euro in 2022 voor de Waalse gemeenten en 243 miljoen euro in 2022 voor de Brusselse gemeenten). Deze inkomsten zijn voor de gemeenten ook de op twee na grootste financieringsbron (15% van de werkingsopbrengsten van de Vlaamse gemeenten, 17% van de gewone inkomsten van de Waalse gemeenten en 10% van de gewone inkomsten van de Brusselse gemeenten), en zelfs hun tweede grootste fiscale inkomst (38% voor de Vlaamse gemeenten, 38% voor de Waalse gemeenten en 18% voor de Brusselse gemeenten).

UNION DES VILLES
ET COMMUNES DE
WALLONIE asbl

Rue de l'Etoile 14
B-5000 - NAMUR
Tél.: 081 240 611
E-mail:
commune@uvcw.be
<http://www.uvcw.be>

BRULOCALIS vzw,
vereniging van de stad
en de gemeenten van
Brussel

Koningsstraat 168
B-1000 - BRUSSEL
Tel.: 02 238 51 40
E-mail:
welcome@brulocalis.brussels
<http://www.brulocalis.brussels>

VERENIGING VAN
VLAAMSE STEDEN EN
GEMEENTEN vzw

Bischoffsheimlaan 1-8
B-1000 - BRUSSEL
Tel.: 02 211 55 36
Fax: 02 211 56 00
E-mail: info@vvsq.be
<http://www.vvsq.be>

Uit deze cijfers blijkt duidelijk dat een hervorming waarbij geraakt wordt aan **de heffingsgrondslag** van deze belasting, automatisch bijzonder grote gevolgen zou hebben voor hetgeen de aanvullende gemeentebelasting opbrengt.

Wij stellen dan ook bezorgd vast dat er in de geplande fiscale hervorming sprake is van **een verhoging van de belastingvrije som** (van 10.160 euro naar 13.500 euro) en **van een verbreding van de 45%-belastingschijf** ten koste van de 50%-belastingschijf.

Bij de manier waarop deze hervorming betaald wordt - namelijk respectievelijk 2,6 miljard euro in 2024, 3 miljard euro in 2025 en 3,3 miljard euro in 2026 voor de verhoging van de belastingvrije som, en 320 miljoen euro in 2024, 345 miljoen euro in 2025 en 422 miljoen euro in 2026 voor de verbreding van de belastingschijf van 45% - is geen rekening gehouden met de ingrijpende financiële gevolgen van deze hervorming voor de inkomsten van de gemeenten uit de aanvullende belasting.

Men vreest deze hervorming des te meer omdat de gemeentefinanciën door de achtereenvolgende crisissen (gezondheids crisis, overstromingen, energiecrisis, inflatie, enz.) al jarenlang zwaar onder druk staan. Ook werden er op andere bestuursniveaus een aantal beslissingen genomen met een directe weerslag op de gemeentefinanciën (de federale overheid die niet significant meebetaalt voor het lokale ambtenarenpensioen, onderfinanciering van politie- en hulpverleningszones, enz.).

Steden en gemeenten moeten al de gevolgen opvangen van de eerste en tweede taxshift. De FOD Financiën raamt de jaarlijkse kosten daarvan voor de gemeenten van het land op bijna 325 miljoen euro sinds 2021 (200 miljoen euro voor de Vlaamse gemeenten, 100 miljoen euro voor de Waalse gemeenten en 25 miljoen euro voor de Brusselse gemeenten). Vaak wordt gewezen op het “terugverdieneffect” van de hervorming. Er zouden nieuwe jobs bijkomen met als gevolg een hogere belastinggrondslag. Dit argument lijkt ons vrij zwak. De FOD Financiën geeft zelf toe dat men onmogelijk precies kan inschatten hoeveel nieuwe jobs er door een verlaging van de belasting op arbeid effectief zouden bijkomen. Nog minder is te weten waar precies in het land er jobs gaan bijkomen.

Het is daarom niet uitgesloten dat de gemeenten door de geplande fiscale hervorming minder slagkracht zullen hebben om hun maatschappelijke rol te kunnen vervullen. Ook de financiering van andere entiteiten (OCMW's, politiezones, hulpverleningszones, openbare huisvestingsmaatschappijen, enz.), die eveneens in grote mate afhangt van de inkomsten van de gemeenten, dreigt onder druk komen te staan. Nu steeds meer mensen en bedrijven in grote moeilijkheden verkeren, lijkt het ons riskant om een hervorming door te voeren die gemeenten minder slagkracht geeft voor zowel hun “basisdienstverlening” als voor hun rol als “laatste vangnet”.

Bovendien lijkt het ons totaal onaanvaardbaar dat de federale regering met haar hervormingsplannen, hoe relevant ook, de gemeenten in financiële moeilijkheden brengt, zeker in de huidige moeilijke omstandigheden. De gemeenten zouden natuurlijk kunnen beslissen om hun eigen aanvullende gemeentebelasting te verhogen en zo de hele operatie voor hen budgetneutraal te maken. Maar een dergelijke beslissing ligt politiek absoluut niet voor de hand. Bovendien kan ze zorgen voor een verkeerde beeldvorming in de media: nl. dat wat de federale regering met de ene hand geeft, de gemeenten met de andere hand weer afpakken.

Wij kunnen niet aanvaarden, zoals we het al meermaals gezegd hebben, dat de overheveling van lasten of de hervormingsplannen van andere bestuursniveaus de goede werking van de lokale besturen aantasten, terwijl ze zelf niet betrokken zijn bij de beslissingen die hun budgettaire evenwicht aantasten.

Daarom dringen wij erop aan dat, voor zover het niet mogelijk is een belastingvermindering door te voeren zonder de heffingsgrondslag van de personenbelasting te hervormen, de hervormingsplannen die momenteel op de federale regeringstafel liggen, voor de berekening een systeem invoeren waarbij de aanvullende gemeentebelasting losgekoppeld wordt en budgetneutraal gemaakt wordt.

Wij staan te uwer beschikking voor eventuele verdere informatie.

Met de meeste hoogachting.

Maxime DAYE
Voorzitter van de Union des Villes
et Communes de Wallonie

Olivier DELEUZE
Voorzitter van Brulocalis,
vereniging van de stad en de
gemeenten van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest

Wim DRIES
Voorzitter
van de Vereniging van Vlaamse
Steden en Gemeenten

Julien Flagothier, adviseur, UVCW, tel. 081 24 06 72, e-mail: julien.flagothier@uvcw.be

William Verstappen, adviseur, Brulocalis, tel. 02 238 51 40, e-mail: william.verstappen@brulocalis.brussels...

Ben Gilot, Stafmedewerker, VVSG, tel. 02 211 55 00, e-mail: ben.gilot@vvsq.be